

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

VÅR REFERANSE
13/12330

DERES REFERANSE

DATO
16.06.2021

Motsyklisk kapitalbuffer andre kvartal 2021

Finanstilsynet viser til Norges Banks brev av 16. juni 2021 til Finansdepartementet med råd om motsyklisk kapitalbuffer andre kvartal 2021.

Finanstilsynets vurderinger av finansiell stabilitet og situasjonen i bankene er omtalt i Finansielt utsyn juni 2021 (publisert 2. juni 2021) og Resultatrapport for finansforetak 1. kvartal 2021 (publisert 25. mai 2021).

Vaksinasjon av befolkningen bidrar til at smitteverntiltak kan trappes ned og dermed til økt aktivitet i næringer som er omfattet av myndighetenes restriksjoner. Selv om gradvis gjenåpning av samfunnet vil bidra til at forholdene i økonomien blir mer normale, er det fortsatt usikkerhet knyttet til den videre utviklingen i pandemien og dens effekt på realøkonomien.

Rentenedsettelsen i fjor vår har stimulert etterspørselen i boligmarkedet. Temperaturen i boligmarkedet har vært høy det siste året, og boligprisene har steget mye. I mai var tolv månedersveksten i boligprisene 11,3 prosent. Prisene på næringseiendom har også økt mye over mange år. Det er betydelig fallhøyde i begge markedene, og det er fare for at den kan øke ytterligere framover. Det bidrar til økt sårbarhet i realøkonomien og det finansielle systemet.

Begrunnelsen for å sette ned kravet til motsyklisk kapitalbuffer i mars 2020 var å redusere risikoen for at en strammere utlånspraksis i bankene skulle forsterke det økonomiske tilbakeslaget. Etter Finanstilsynets vurdering er det ikke tegn til uheldig innstramming i bankenes kredittgivning. Kredittverdige kunder, både blant husholdninger og ikke-finansielle foretak, har god tilgang på kreditt.

Gjeldsbelastningen i norske husholdninger er høy, både historisk og sammenlignet med andre land. Veksten i husholdningenes gjeld har tiltatt. I april var tolv månedersveksten i husholdningenes gjeld 5,0 prosent. Finanstilsynets siste boliglånsundersøkelse viste at andelen nye lån til låntakere med høy samlet gjeldsgrad er høy, og at andelen økte videre i 2020. Mange husholdninger er sårbare ved betydelig renteøkning, inntektsbortfall eller prisfall på boliger.

Gjeldsveksten i ikke-finansielle foretak har også økt den siste tiden. I april var tolv månedersveksten fra innenlandske kilder 4,4 prosent.

Rentenedgangen etter pandemiutbruddet har bidratt til lavere netto renteinntekter i bankene, i stor grad som følge av lavere innskuddsmarginer. Lønnsomheten i norske banker er likevel god og var betydelig bedre i 1. kvartal 2021 enn i samme periode året før som følge av lavere tapsavsetninger. Det er, som nevnt, fortsatt usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen. Selv om

aktivitetsnivået i norsk økonomi under ett tar seg opp, bør det tas høyde for at bankenes tap kan øke når myndighetenes støtteordninger fases ut.

Egenkapital er avgjørende for bankenes risikobærende evne og dermed evnen til å yte nye lån. I lys av den store usikkerheten og risikoen for økte utlånstap, er det derfor viktig at bankene er forsiktige med utbyttebetalinger og annen utdeling av egenkapital i tråd med norske og europeiske myndigheters anbefalinger.

Bankenes regulatoriske kapitaldekning har økt siden de europeiske kapitalkravreglene trådte i kraft i Norge fra utgangen av 2019. En vesentlig del av denne økningen skyldes imidlertid regelverksendringer som ikke medfører en reell bedring i bankenes soliditet. Sammen med nedsettelsen av kravet til motsyklisk kapitalbuffer fra 2,5 prosent til 1 prosent i mars 2020, og til tross for at systemrisikobufferen er økt for de største bankene fra utgangen av 2020, har dette bidratt til at norske banker under ett har en kapitaldekning vesentlig over kapitalkravene. De aller fleste banker vil ha kapitaldekning vesentlig over kapitalkravet og anbefalt kapitalkravsmargin også med et krav til motsyklisk kapitalbuffer på 2,5 prosent.

God tilgang på kreditt for husholdninger og foretak, økt vekst i husholdningenes gjeld, sterk vekst i eiendomspriser og en kapitaldekning i bankene som er vesentlig over senkede regulatoriske krav, tilsier at motsyklisk kapitalbuffer raskt settes tilbake til 2,5 prosent. Over tid er det de regulatoriske kravene som avgjør bankenes soliditet, og kravene bør innrettes slik at den reelle soliditeten opprettholdes.

Norges Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet har besluttet å gi Finansdepartementet råd om å sette opp motsyklisk kapitalbuffer med 0,5 prosentpoeng til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni 2022. Komitéen ser samtidig for seg at bufferkravet på noe sikt skal tilbake til 2,5 prosent. I lys av utviklingen i markedene og for å opprettholde bankenes soliditet mener Finanstilsynet det nå er gode grunner til å beslutte å øke bufferkravet til 2,5 prosent med virkning om ett år. Et klart signal om at bufferkravet skal tilbake til 2,5 prosent, vil likevel påvirke bankenes kapitalplanlegging. Finanstilsynet kan på det grunnlag slutte seg til Norges Banks råd.

For Finanstilsynet

Morten Baltzersen
finanstilsynsdirektør

Per Mathis Kongsrud
direktør for digitalisering og analyse

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:
Norges Bank